

העדליון של דיתה

למעלה: דיתה גרליץ; משמאל: דיתה עם אביה ברקע; המכתב של אמה של דיתה, שרה

שרה ויחיאל גרליץ מבנדין שבפולין הפקידו את בתם היחידה דיתה, בת השש, אצל חבר פולני. מתוך תחושה שהם לא ישובו לראות את בתם, הם השאירו לה עדליון ובו תמונתה ותמונותיהם ומכתב שהיא הייתה אמורה לקרוא כשתבגר.

ילדות שלי אהובה ויקרה מכל,

כשילדתי אותך אהובתי שלי, לא העליתי על דעתי שאחרי שש וחצי שנים איאלץ לכתוב לך מכתב בתוכן זה. ראיתך בפעם האחרונה ביום הולדתך השישי, ב-13 בדצמבר 1943. הייתי באשליה שאראה אותך שוב טרם עוזבנו, אך עתה אני יודעת שזה לא יקרה. איני רוצה לסכן אותך. אנו נוסעים ביום שני והיום יום שישי בערב [...] לוקחת אני עמדי את דמותך האהובה, כפי שהיית בביתנו, את קול קשקושך הילדותי, החמוד, את ריח גופך הטהור, את קצב נשימתך, את חיוךך ואת בכיך; נוטלת אני עמי את הפחד האיום, התהומי, אשר לב אמך לא היה מסוגל לשכך אפילו לרגע אחד... זכרי לטובה את הסבים והסבתות המכובדים ביותר, הדודים והדודות וכל המשפחה. שמרי את זיכרוננו כולנו ואנא, אל תאשימינו. ואשר לי, אמך, מחלי לי, מחלי לי ילדתי היקרה על שילדתך, ברצוני היה להביאך לעולם בקהילתך ולחיות את חייך שלך, ואם הדברים התגלגלו אחרת, אין זו באשמתנו; לכן אני מתחננת, גוזלי שלי היקר שלי, היחיד שלי, אנא אל תאשימינו. השתדלי להיות טובה כמו אביך ואבות אבותיך, ואהבי את ממלאי מקום הוריי ומשפחתם, אשר בוודאי יספרו לך עלינו. הייתי רוצה שתעריכי עד כמה הם מקריבים את עצמם למענך ותהיי להם לגאווה, כדי שלא תהייה להם סיבה להתחרט על העול אשר הם לקחו על עצמם מרצונם. עוד דבר הייתי רוצה שתדעי, שאמך הייתה אדם זקוף קומה, למרות כל ההשפלות שירדו עלינו מידם של אויבינו, ואם ייגזר עליה למות, היא תמות בלי לגנות, בלי בכי, אלא תעלה על שפתיה חיוך של בוז כלפי תליניה.

מאמצת אני אותך אל לבי, נושקת בלהט ומברכת אותך בכל העצמה של לב ואהבה של אם.

אמך¹.

בני הזוג ניצלו ועם דיתה עלו יחד לישראל.

1. מדוע בחרו ההורים להשאיר מלבד המכתב גם את העדליון?
2. מדוע שמרו על העדליון גם לאחר המלחמה?

1. מתוך אתר האינטרנט של יד ושם:

<http://www1.yadvashem.org/education/lessonplan/hebrew/Family.htm>